

**В І Д Г У К офіційного опонента на дисертаційну роботу
Роєнка Вадима Тарасовича «Урожайність і якість насіння
соняшнику за впливу передпосівної обробки насіння та
фоліарних підживлень у східному Лісостепу України» подану на
здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 –
Агрономія**

Загальна характеристика дисертаційної роботи, актуальності та методичного рівня досліджень. Наданий для відгуку рукопис дисертації Вадима РОЄНКА присвячений теоретичному узагальненню та практичному вирішенню наукового завдання щодо удосконалення агротехніки вирощування соняшника в умовах східного Лісостепу України. За структурою та наповненням розділів рукопис відповідає вимогам щодо кваліфікаційних робіт третього освітнього ступеня спеціальності 201 Агрономія. Зміст розділів відповідає заявленій темі, а зроблені висновки та пропозиції базуються на статистично достовірних результатах польового дослідження. Перелік, тематика та хронологія висвітлення результатів (публікацій) відповідає етапам виконання дослідження та роботи над дисертацією. Разом це свідчить про системність планування, проведення експерименту та узагальнення отриманих результатів.

Актуальність теми дослідження не викликає сумнів, оскільки соняшник є основною олійною культурою України, а збереження потенціалу України як провідного світового виробника олійного насіння потребує системного наукового супроводу.

Аналіз змісту дисертаційної роботи. У роботі структурно виокремлено п'ять розділів, 4 із яких (2,3,4 та 5) містять результати власних досліджень.

- **Перший розділ** (традиційно) присвячений висвітленню світового досвіду вирішення поставленого наукового завдання. За результатом узагальнень результатів наукових досліджень автор приходить до висновку щодо необхідності проведення додаткових експериментальних досліджень насамперед в умовах східного Лісостепу України.
- **Другий розділ** присвячено висвітленню умов та методів досліджень. Автор детально аналізує погодні умови зони досліджень, вказує на критичні періоди вегетації соняшнику та вплив цього фактору на коливання урожайності. Детально висвітлює схему та методи досліджень.

- **Третій розділ** присвячено питанням формування просторової структури посіву, росту та розвитку рослин у посіві. Вдалим та інформативним є використання низки динамічних показників, які розкривають різницю у темпах накопичення сухої речовини на ділянках дослідів. Разом із тим розділ перевантажено табличним матеріалом (36 таблиць).
- **Четвертий розділ** присвячено питанням реалізації генеративного потенціалу гібридів соняшнику на рівні особин та посіву. Розділ має 17 таблиць та рисунки із результатами статистичної обробки.
- **П'ятий розділ** присвячено висвітленню питань економічної та енергетичної ефективності посіву на ділянках дослідів.

Висновки (11 пунктів) відповідають поставленим завданням, змістовно та логічно структуризовані й не потребують додаткових уточнень та коментарів. Що до рекомендацій, то вони враховують сучасний стан сільськогосподарських підприємств і є цілком реальними для впровадження. Можливість ефективної реалізації рекомендацій засвідчена актами впровадження (додатки Б, Б1)

Зауваження та дискусійні положення. Дисертаційна робота охоплює значний пласт теоретичного матеріалу, власних досліджень та узагальнень, що відображують точку зору й практичний досвід автора. Тому, незважаючи на загальну позитивну оцінку текст рукопису має окремі зауваження які можуть бути темою дискусії та потребують коментарів у процесі захисту.

1. Потребують уточнення низка методичних питань , а саме:

- Загальної площі дослідів з урахуванням вказаних на с. 50 розмірів ділянок та ширини захисних смуг;
- Використання терміну «лабораторні ділянки дослідів» с. 50
« загальна площа ділянок 112,0 м², облікова ділянка – 73,5 м²;
лабораторна ділянка – 24,5 м²».
- Методики (технології) внесення комплексних добрив (із урахуванням, що висота рослин на окремих ділянках у вказані автором мікростадії 51-53 ВВСН перевищувала 170 см та рендомізованого розміщення ділянок).

2. У тексті відсутнє нормативне посилання на використання терміну «виживаність рослин» с. 52. Оскільки мова йде про рослини, не

зрозумілим є використання у розрахунку показника кількості насіння, що не зійшло і відповідно не утворило рослин.

3. Не зовсім зрозумілою є орієнтація автора виключно на гібриди іноземної селекції (враховуючи фактор присутності у регіоні провідної селекційної установи соняшнику в Україні – Інституту рослинництва ім В. Я. Юр'єва НААН). Цей фактор ускладнює інтерпретацію отриманих результатів для господарств, що використовують вітчизняне насіння.

Загалом, текст рукопису справляє позитивне враження, а зроблені зауваження мають переважно уточнюючий характер, стосуються окремих аспектів інтерпретації отриманих результатів та перспектив подальшого розвитку досліджень.

Підсумовуючи викладене, вважаю, що дисертаційна робота «Урожайність і якість насіння соняшнику за впливу передпосівної обробки насіння та фоліарних підживлень у східному Лісостепу України» є завершеним, самостійним, науковим дослідженням і відповідає вимогам, що висуваються до кваліфікаційних робіт третього (освітньо-наукового) рівня освіти. Автор роботи – Роєнко Вадим Тарасович заслуговує на присудження вченого ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 – Агрономія.

Офіційний опонент.

Завідувач кафедри агротехнологій та ґрунтознавства
Сумського національного аграрного університету,
доктор с.-г. наук, професор

.....Володимир ТРОЦЕНКО

19 серпня 2026 року

